Nr. 53—54. Kraków, Kwiecień—Maj 1915. Rocznik VII.

KRAKOWIANIN

ORGAN TOWARZYSTWA KATOLICKICH WŁAŚCICIELI REALNOŚCI

Członkowie Tow. katol. właścicieli Realności otrzymują to pismo **bezpłatnie.** — Dla **niecziłonków** abonament roczny 6 Koron (sześć). — Numer pojedynczy 50 halerzy.

Redakcya i administracya: ul. Karmelicka L. 15, parter.

Ogłoszenia przyjmuje administracya, Kraków, Karmelicka 15, I. p. Od miejsca za wiersz drobnym drukiem (petit) 30 halerzy. — Nadesłane 80 halerzy za wiersz.

Biuro Towarzystwa katol. właścicieli realności znajduje się przy **ulicy Karmelickiej L. 15, parter** i otwarte jest dla członków codziennie od godziny **9 do 12** przed południem i od godziny **3 do 6** po południu, w niedziele i dnie świąteczne od godziny **9** do **11.**

Treść numeru: Mieszkania powołanych do wojska. — Akcya wsprawie ulg podatkowych. — Wskazówki dla należytego układania fasyj domowych na lat dwa na zasadzie ustawy z dnia 12. lipca 1896 r. Nr. 120, Dz. p. p. — Dział informacyjny. — Rozmaitości. Protokół z posiedzenia Wydziału Towarzystwa katol. właścicieli realności w Krakowie z dnia 19. marca 1915 r. — Nowi członkowie. Skład redakcyi. — Nadesłane. — Ogłoszenia.

Prezydyum Centralnego Związku Towarzystw właścicieli realności w Zachodniej Galicyi i Wielkiem Księstwie Krakowskiem, ma niniejszem zaszczyt zaprosić WP. na

ZGROMADZENIE

które odbędzie się **we czwartek dnia 13-go maja 1915 r. o godzinie 3-ciej po południu** w sali Rady powiatowej przy ul. Pijarskiej L. 1, parter

z następującym porządkiem dziennym:

1. Zagajenie.
2. Projekt zaprowadzenia dla dzielnic przyłączonych rewirów kominiarskich.
3. Akcya w sprawie uzyskania koniecznych ulg podatkowych i ulg w spłacie rat od pożyczek hipotecznych, zaintabulowanych na realnościach na rzecz instytucyi finansowych.
4. Wnioski.

Ze względu na doniosłość spraw, uprasza się o niezawodne przybycie.
Każdemu zaproszonemu wolno wprowadzać gości.

Kraków, dnia 25. kwietnia 1915 r.

Za Centranly Związek Towarzystw właścicieli realności w Zachodniej Galicyi i W. Ks. Krakowskiem:

Sekretarz: *Dr. Alfred Szołayski.*

Prezes: *Dr. Franciszek Mussil.*

Uwaga. Ktoby nie otrzymał osobnego zaproszenia, zechce niniejszy numer „Krakowianina“ uważać za zaproszenie.

Mieszkania powołanych do wojska.

Do wielu anormalności jakie obecna wojna sprowadziła w odniesieniu do właścicieli realności zaliczyć należy i tę, że właściciele pozbawieni są w przeważnej liczbie wypadków czynszów przypadających od osób powołanych do służby wojskowej mimo, że rodziny powołanych pobierają specyalne zapomogi państwowe na mieszkanie, których jednak nie używają na pokrycie należytości czynszowych lecz zużywają je jako dodatkowy fundusz na utrzymanie.

W ten sposób właściciele zostają skwitowani z należnych im czynszów, a ponieważ równocześnie nie mogą wypowiadać mieszkań z powodu iż właściwy najmobierca bawi na wojnie, zaś z drugiej strony zasiłki wypłacane rodzinom powołanych są wyjęte z pod egzekucyi przeto właściciele są zmuszeni tolerować ten stan rzeczy z ogromną dla siebie szkodą.

Znamy liczne wypadki, w których żony powołanych odmawiają począwszy od września 1914 zapłaty czynszów a wyprowadzać się nie chcą, ponieważ zaś ruchomości nie dają dostatecznego pokrycia dla zaległości czynszowych przeto nie ulega wątpliwości, iż takie pretensye czynszowe należy z góry uznać za bezpowrotnie stracone. W dodatku właściciele domów nie mogą zgłaszać takich mieszkań jako próżnostojące i muszą wskutek tego opłacać podatki z mieszkań nie niosących im żadnego dochodu.

Ofiarami takiego nadużycia padają przeważnie właściciele domów mniejszych o małych mieszkaniach, w których każdy ubytek w dochodach daje się szczególnie boleśnie odczuwać.

Wyzysk ten stał się obecnie wobec bierności władz a bezbronności właścicieli wprost systemem, który nie jest już tylko specyalnością Krakowa, lecz jest uprawiany z całą bezwzględnością również w innych miastach Austryi, przedewszystkiem zaś w Wiedniu. I to jest jedyną dobrą stroną tych opłakanych stosunków, gdyż jest nadzieja iż władze mniej lub więcej obojętne z reguły na postulaty przedkładane z Galicyi, zabiorą się tym razem energicznie do wyplenienia owego nadużycia skoro głos podniosły obecnie także organizacye właścicieli z innych krajów austryackich.

Obszerny memoryał w tej sprawie wniósł do prezydyum Ministerstwa i do Ministerstwa skarbu centralny związek Towarzystw właścicieli realności w Wiedniu, domagając się energicznej akcyi rządu i położenia tamy dalszemu wyzyskowi ze strony rodzin osób powołanych na wojnę. O skutku tych starań nie omieszkamy uwiadomić w właściwym czasie czytelników „Krakowianina“.

Dziś tylko zaznaczamy, że anormalności te mogły wyróść tylko na gruncie naszych ustaw, które dzięki haniebnym stosunkom parlamentarnym zbyt często bywają dorywczo, pobieżnie i niedostatecznie formułowane tak, iż już w krótkim czasie po wejściu w życie, wykazują liczne, nie brane na czas pod rachubę luki. Tak było i z ustawą z 26. grudnia 1912 L. 237 o zapomogach dla rodzin osób powołanych na wojnę. Nie przewidziano w niej wcale jej wpływu na pretensye właścicieli domów z tytułu czynszów, które w ten sposób nie znalazły żadnego zabezpieczenia. Stąd zamęt i szkody niepowetowane dla właścicieli a także dla państwa, dla którego ściągalność czynszów nie może być obojętną rzeczą, skoro od niej zawisł ogromny dochód państwowy z podatku domowo-czynszowego płynący.

Akcya w sprawie ulg podatkowych.

Prezydyum Towarzystwa katol. właścicieli realności kontynuując wdrożoną akcyę w celu uzyskania najdalej idących ulg podatkowych wniosło dnia 3. kwietnia 1915 do c. k. Ministerstwa Skarbu, do c. k. Ministerstwa dla Galicyi, do Prezydyum c. k. Krajowej Dyrekcyi Skarbu, do c. k. Namiestnictwa i c. k. Administracyi podatków w Krakowie, do Prezydenta Eks. Dr. Leo i do pp. Posłów z M. Krakowa memoryał, który poniżej w dosłownym odpisie do wiadomości Szanownych członków podajemy, przy czem zaznaczamy że mamy nadzieję, że nasze słuszne żądania, zostaną uwzględnione.

Wysokie Koło Polskie!

Niezwykle wyjątkowe okoliczności w jakich znaleźli się właściciele domów w Krakowie z powodu wypadków wojennych, zniewalają podpisane organizacye właścicieli realności do przedłożenia Wysokiemu Kołu niniejszego memoryału z uprzejmą prośbą o energiczną interwencyę u Wysokiego Rządu celem zapewnienia jak najszerszych ulg podatkowych właścicielom domów w Krakowie.

Już dwuletnia ogólna stagnacya finansowa jaka wyprzedziła wybuch wojny zadała właścicielom domów w Krakowie duże szkody powodując spadek czynszów i znaczne podwyższenie stopy procentowej od hipotecznych pożyczek bankowych i prywatnych. Dopiero jednak wybuch wojny i jej następstwa w Krakowie wprost zachwiały bytem wielu właścicieli w Krakowie.

Przedewszystkiem tłumny, przymusowy i dobrowolny wyjazd kilkudziesięciu tysięcy osób z Krakowa spowodował nagłe i masowe opróżnienie wielkiej ilości mieszkań. Skutkiem tego nastąpił raptowny spadek czynszów mieszkaniowych i gwałtowne obniżenie dochodów czynszowych. Spadek ten jest tem znaczniejszy, iż równocześnie wiele rodzin pozostałych w Krakowie zmuszone zostały ze względu na drożyznę i na coraz cięższe warunki życia do zastąpienia dotychczasowych obszerniejszych mieszkań tańszemi i szczuplejszemi.

Z drugiej strony ciągłe utrudnienia aprowizacyjne, kolejowe, pocztowe i zarządzenia Komendy twierdzy przeszkadzają powrotowi względnie przyjazdowi osób do Krakowa i uniemożliwiają tem samem ponowne wynajęcie mieszkań próżnostojących.

Okoliczności te sprawiły, iż są liczne domy w Krakowie, w których niema wcale lokatorów, tudzież, że wprost olbrzymią jest ilość próżnostojących mieszkań i to bez możności ponownego wynajęcia ich w krótkim czasie.

Na domiar złego wyjazd osób z Krakowa, zwłaszcza z powodu ewakuacyi nastąpił tak nagle, iż odności lokatorzy nie mieli nawet czasu na zwinięcie swych mieszkań, ani też na uregulowanie spraw najmu,

zwłaszcza, iż nikt nie przypuszczał by zawierucha wojenna tak długo trwała. Spowodowało to dalsze straty dla właścicieli, którzy z opuszczonych mieszkań nie pobierają przeważnie od początku wojny żadnych dochodów, gdyż odnośni lokatorzy nie są w możności nadsyłać należnych czynszów.

Właściciele ponoszą tu szkodę podwójną, gdyż tracą należny czynsz bez widoku na ściągnięcie go, a zarazem tracą możność żądania odpisu podatku z powodu próżnostania albowiem mieszkania acz niezamieszkałe są jednak faktycznie zajęte i skutkiem tego do próżnostojących zaliczone być nie mogą.

Równolegle do spadku czynszów z powodu nadmiernej podaży wolnych mieszkań nastąpiło z konieczności dobrowolne i coraz wydatniejsze obniżanie czynszów przez właścicieli, do czego zmusiła ich drożyzna, osłabienie siły zarobkowej ludności i żądania lokatorów uzasadniających je faktem ogólnego w mieście spadku czynszów. Owe opusty czynszowe schodzą w wielu wypadkach aż do połowy dotychczasowego czynszu zmieniając całkowicie budżet gospodarczy właścicieli i nie ulega już żadnej wątpliwości, że owo powszechne obniżenie czynszów utrwali się i nie ulegnie przez długi szereg lat zmianie wobec ogólnego zubożenia jakie wskutek wojny nastąpi.

Równocześnie z tem powszechnem zmniejszeniem się dochodów czynszowych wzrosły gwałtownie koszta utrzymania i napraw mieszkań zarówno z powodu braku kwalifikowanych sił robotniczych powołanych do wojska lub ewakuowanych, jakoteż z powodu nadzwyczajnego wzrostu ceny wszelkich materyałów. Śmiało rzecz można, iż wydatki wzrosły wskutek tego w dwójnasób. Przytem daleko intenzywniejszą stała się konieczność przedsiębrania napraw. Kwaterunki olbrzymich mas wojska, przeciągających przez Kraków, spowodowały bardzo wielkie spustoszenia mieszkań i konieczność poczynienia wielu napraw. Podobnież w mieszkaniach opuszczonych, a nie opróżnionych przez lokatorów powstały duże szkody (pękanie rur wodociągowych, zbiorników, zawilgocenie etc.) z powodu nieopalania mieszkań i braku w nich dozoru.

Następstwem tych wszystkich okoliczności jest wprost katastrofalny ogólny spadek dochodów z domów tak gwałtowny, iż liczne są domy w Krakowie, nie niosące obecnie absolutnie żadnych dochodów.

Wskutek tego położenie właścicieli stało się wprost rozpaczliwem, gdyż nietylko, iż osobiście nie mogą liczyć na jakąś nadwyżkę dochodu z domów, lecz co gorsza, nie posiadają z nich tyle dochodu, by módz opędzić najniezbędniejsze wydatki z zarządem domów połączone.

Właściciele domów czynszowych są do tego stopnia pozbawieni dochodów, iż po upłacie koniecznych wydatków stałych (stróż, oświetlenie, kominiarz, asekuracya) nie starczy im funduszów nawet na raty hipoteczne — zaś na podatki i dodatki brak im zupełnie grosza!

Wprost tragicznem stało się położenie tych właścicieli, dla których dochód z domów jest jedyną podstawą ich egzystencyi, jak również tych osób z zawodów wolnych, które ulokowawszy w nabytych przez siebie domach oszczędności — niejednokrotnie całego życia — pozbawione są dzisiaj całkowicie dochodów zarówno z pracy zawodowej, jak i z domów, i spoglądają z największem przerażeniem na zbliżającą się ruinę i utratę całego, z takim trudem uciułanego majątku.

Niedość jednak na tem, gdyż oto nieszczęśliwy zbieg wybuchu wojny z porą przedkładania fasyi domowo-czynszowych na lata 1915-1916 i z zastosowaniem przepisów o amnestyi podatkowej wprowadził z innego jeszcze powodu właścicieli w położenie bez wyjścia.

Oto fasyę domowo-czynszową na lata 1915-1916 winni właściciele przedłożyć na podstawie dochodów z lat 1913-1914, tj. dochodów, które niepomiernie przewyższały dochody obecne i te, jakie wpłyną w latach 1915-1916. Niedość zatem, że właściciele musieliby po złożeniu takiej fasyi opłacać podatki od dochodów w wysokości faktycznie nie istniejącej i bez porównania niższych od tych, jakie służyłyby za podstawę wymiaru, lecz co więcej, musieliby ponosić tak wzmożony ciężar w czasie, gdy rozporządzać będą na ogół faktycznie znacznie mniejszą — z powodu spadku czynszów — gotówką czynszową.

Sprawę komplikuje jeszcze konieczność zastosowania się do rygorów surowych przepisów amnestyjnych. Właściciel staje bowiem wobec groźnego dylematu: jeśli zezna rzetelną fasyę, płacić będzie tak wysokie w stosunku do istotnego dochodu z domu podatki, iż absolutnie nie starczy mu na opędzenie rat hipotecznych i innych wydatków, a tem mniej na oprocentowanie włożonego w dom własnego kapitału, jeśli zaś zezna dochód odpowiadający obecnym zniżonym czynszom, które niewątpliwie obowiązywać będą także w latach następnych, straci przywileje amnestyjne i narazi się na straszliwe następstwa karno-skarbowe.

W jednym i drugim wypadku czekałaby go zatem pewna i zupełna ruina.

Rzecz oczywista, iż skoro zaszły tak osobliwie wyjątkowe stosunki, które odbiegają zupełnie od warunków, dla jakich odnośne przepisy tworzono — winny się również znaleść wyjątkowe na nie zarządzenia, boć nie może być zadaniem ustawy znaleść zastosowanie choćby kosztem niewątpliwego zniszczenia fatenta.

Pomoc, jeśli ma być skuteczną, winna nastąpić natychmiast, aby ratować to, co się ratować jeszcze da, oraz aby wyprowadzić jak najrychlej właścicieli i c. k. Administracyę podatków co do przedkładania fasyi z błędnego koła, w jakie ich nieprzewidziane wypadki i komplikacye czynszowe wprowadziły.

W październiku ubiegłego roku wniosły podpisane organizacye — niezałatwiony dotychczas — memoryał do Wysokiego c. k. Ministerstwa Skarbu z prośbą o przyznanie na razie skromnych ulg podatkowych, nie przewidywano bowiem jeszcze wówczas, iż wojna tak długo potrwa i jej niszczące następstwa dla Krakowa przerosną wszelkie oczekiwania. Dzisiaj, ulgi podówczas żądane nie byłyby już wystarczające i z tego powodu wniesiono do c. k. Ministerstwa Skarbu ponowny memoryał z przedstawieniem koniecznej potrzeby zarządzenia specyalnych dla Krakowa ulg w podatku domowo-czynszowym.

W szczególności proszono o wydanie odnośnie do Krakowa zarządzeń, aby:

A. 1) wstrzymano bezzwłocznie egzekucyjne ściąganie domowo-czynszowego podatku z dodatkami i odpisano policzone egzekutne, oraz wszystkie odsetki zwłoki, a to wszystko począwszy od 1-go sierpnia 1914 r.;

2) odpisano podobnie jak przy próżnostaniu podatek przypadający z mieszkań opuszczonych wprawdzie, lecz nie opróżnionych przez lokatorów i z których

czynszów nie opłacono, a to we wszystkich wypadkach, które zaszły począwszy od 1-go sierpnia 1914 r. i bez względu na termin wniesienia odpowiedniego zgłoszenia;

3) odpisano podatek od czynszów w całości lub tylko w części przepadłych, tudzież od czynszów z konieczności dobrowolnie opuszczonych, a to na podstawie prostego zgłoszenia ze strony właściciela, we wszystkich wypadkach począwszy od 1-go sierpnia 1914 r. zaszłych, bez względu na termin wniesienia zgłoszenia i z uwzględnieniem wszystkich lokatorów, tak cywilnego jak i wojskowego stanu;

4) odpisano całkowicie podatek, przypadający za czas od 1-go sierpnia 1914 r. aż w pół roku po ukończeniu wojny z tych domów, co do których właściciel wykaże, iż wpłacone czynsze starczą co najwyżej tylko na pokrycie koniecznych wydatków (płaca stróża, kominiarza, asekuracya, koszta oświetlenia i niezbędnych napraw) i na opłatę rat hipotecznych,

5) postępowano najliberalniej z podaniami o rozłożenie na raty spłaty zaległości i należytości podatkowych,

B. 6) przyjęto za podstawę wymiaru podatku na lata 1915/1916 rzeczywiście uzyskany czynsz w roku 1914,

7) zastosowano przy wymiarze podatku na lata 1915/6 przewidziane w ustawie z 10-go sierpnia 1905 r. L. 133 Dz. pr. p. dla Krakowa potrącenie 30% na koszta utrzymania i zniżono na 15% stopę podatkową;

8) zastosowano przy wymiarze podatku na lata 1915 i 1916 potrącenia z czynszów przewidziane w wniesionym do L. 1050 dodatku do prot. sten. XVIII. sesyi, projekcie rządowym i w zgłoszonych doń wnioskach poselskich.

Przedkładając Wysokiemu Kołu treść wniesionego do c. k. Ministerstwa Skarbu memoryału upraszają podpisane organizacye właścicieli realności o tem energiczniejsze poparcie powyższych żądań, iż jedynie szybka, jeśli nie natychmiastowa pomoc może uchronić właścicieli domów w Krakowie od groźnej katastrofy, która zniszczyłaby prywatną własność nieruchomą w Krakowie w chwili, gdy wszystkie nasze usiłowania winny skupić się koło ocalenia reszty niezniszczonego jeszcze dobytku narodowego.

WSKAZÓWKI

dla należytego układania fasyj domowych na lat dwa na zasadzie ustawy z dnia 12. lipca 1896 r. Nr. 120 Dz. p. p.

W myśl przepisów ustawy obowiązani byli właściciele realności przedłożyć c. k. Administracyi podatków w Krakowie do dnia 25. października 1914 r. fasye czynszowe z domów do wymiaru podatku czynszowego, na lata 1915 i 1916. Wskutek starania Prezydyum Towarzystwa kat. właścicieli realności upoważniła c. k. galicyjska krajowa Dyrekcya Skarbu, Administracyę podatków w Krakowte do przedłużenia tego terminu do końca grudnia 1914.

Ze względu na wypadki wojenne i z uwagi, że znaczna część właścicieli realności i lokatorów z Krakowa wyjechała oraz wskutek życzliwego stanowiska naczelnika tutejszej c. k. Administracyi podatków, właściciele realności nie byli dotąd ponaglani o przedkładanie fasyi domowo-czynszowych — mimo to część właścicieli realności w Krakowie fasye przedłożyła.

Z uwagi, że możliwie w niedługim czasie c. k. galicyjska krajowa Dyrekcya Skarbu zarządzi, aby właściciele realności w Krakowie fasye przedkładali, oraz z uwagi, że termin ustawowy w „ponagleniach“ zakreślony wynosi tylko 3 dni, przeto wskazanem jest, aby obecni w Krakowie właściciele realności względnie specyalnym pełnomocnictwem do tego upoważnieni pełnomocnicy lub administratorzy, przygotowali już teraz odnośne fasye i opisania topograficzne.

W celu ustalenia praktyki oraz należytego, na przepisach ustawy i rozlicznych rozporządzeń opartego ułożenia fasyi podaje Prezydyum Towarzystwa katolickich właścicieli realności członkom kilka praktycznych wskazówek, dotyczących układania fasyi dla wymiaru powyższych podatków przy uwzględnieniu przepisów amnestycznych, objętych nowelą do ustawy o podatkach osobistych z dnia 23. stycznia 1914 r. Nr. 13 Dz. p. p.

Fasya domowo-czynszowa winna być zeznana na formularzach, które c. k. Administracya podatków wydaje. Na pierwszym półarkuszu fasyi należy podać stosunki najmu z roku 1913, a na drugim z roku 1914. Osobno dołączony jest arkusz, służący do „opisania“ domu, w którym należy oznaczyć każdą ubikacyę numerami porządkowymi, zaczynając od dołu ku wyższym piętrom.

W opisaniu wskazanem jest zamieszczenie w uwadze formularza stanu i rozmiarów ubikacyi i położenia okien. Ze względu na ocenienie kosztów oświetlenia, wskazanem jest dokładne oznaczenie ilości sieni, klatek schodowych i podwórzy, oraz płomieni lamp. We formularzu fasyi (w rubryce 3-ciej i 15 tej), należy przy każdem pomieszkaniu (grupie ubikacyi) oznaczyć każde z osobna numerami wyjętymi z opisania, a w rubryce 4-tej i 16-tej wymienić kto owe pomieszkanie w odnośnym czasie zajmował. Do fasyi należy dołączyć odpis opisania topograficznego Mieszkanie własne właściciela, oraz administratorora lub stróża domu, należy również oznaczyć i podać tegoż wartość czynszową. Czynsz należy podać w odnośnych rubrykach za dwulecie 1913 i 1914 za każdy kwartał z osobna, nie zaś czynsz, jaki na rok przyszły jest umówiony, gdyż podstawą wymiaru podatku jest przeciętna kwota czynszu za ubiegłe dwulecie, a nie dochody lat 1915 i 1916.

Ponieważ rzeczywiście ugodzone czynsze upłynionych lat czynszowych, bez względu na faktyczny przypływ, stanowią podstawę wymiaru podatku na następujący okres podatkowy, przeto w celu wymiaru podatku domowo-czynszowogo na następujący okres podatkowy, muszą być zeznane także próżno stojące, lecz podatkowi czynszowemu podległe lokalności w przypuszczeniu, że będą wynajęte (§ 25 pouczenia dla właścicieli domów z dnia 26. czerwca 1820 r.).

Ustawa wymaga, aby czynsze podane były do wiadomości Władzy skarbowej w całości z wszelkiemi ubocznemi należytościami, nawet temi, które podatkowi domowo-czynszowemu, względnie pięcioprocentowemu nie podlegają. Te niepodlegające opodatkowaniu części wyszczególnione tu niżej, pod 1 do 5 we fasyi uwidocznić należy, a mianowicie podać w odnośnych rubrykach cały czynsz, jak niemniej wartość czynszową własnego mieszkania i mieszkania stróża, a na końcu,

w rubryce „uwaga" prosić o potrącenie z ogólnej kwoty czynszów, pozycyi podatkowi niepodległych, przy dokładnem podaniu cyfry. O ile mieszkanie lub lokal wynajęte zostaje wraz z ogrodem, podlegającym opłacie podatku gruntowego, z meblami, obsługą, praniem, z urządzeniem sklepowem lub inwentarzem służącym do celów przemysłowych lub wykonywania przemysłu, z koncesyą itp., w takim razie wolno z ogólnej sumy czynszowej potrącić pewną kwotę wartości świadczenia, lecz w rubryce 11-tej „Uwaga" należy uwidocznić, jaką kwotę za odnośne świadczenie potrącono.

Właściciel domu niema jednak prawa we fasyi zeznawać czynsz zmniejszony o kwotę, jaką potrąca za świadczenie, lecz obowiązanym jest cały czynsz zeznać, a przysługuje mu prawo w rubryce 11-tej „Uwaga" wyjaśnić, jaką kwotę za odnośne świadczenie potrąca.

Jeżeli właściciel przy wynajmowaniu mieszkania lub lokalu nie umówił pewnej kwoty za prawo używania urządzeń domowych, jak wspólnej pralni, magli i t. p., to mimo tego ma prawo z sumy potrąconego czynszu pewną kwotę potrącić i żądać, aby opodatkowaniu podciągnięto czynsz po uwzględnieniu stosunkowej kwoty, potrąconej za używanie urządzeń domowych.

W uwadze należy uwidocznić rodzaj świadczenia i kwotę za świadczenie potrąconą. Czynsz pobierany za prawo używania podworca, muru lub parkanu (na ogłoszenia itp.) należy również zeznać; są to bowiem dochody z domu, a obojętnem jest, czy to są dochody za mieszkanie czy za inny użytek. W domach, w których pewna część mieszkań wynajęta bywa na pensyonaty itp., należy w razie zmiany stosunków, (np. wyprowadzenia się pensyonatu), zawiadomić Administracyę podatków, o ponownem wynajęciu odnośnej części domu, jako zwykłe mieszkania — zawiadomienie takie winien podpisać także nowy lokator.

Ze względu, że c. k. Administracya podatków w Krakowie przed dwoma laty wydała nowe druki, o tyle odmienne od dawniejszych, że w takowych dodano rubryki 12 i 13 przeznaczone na uwidocznienie przy każdem mieszkaniu z osobna, żądanego potrącenia odpowiedniej kwoty podatku gminnego i dodatku wodociągowego oraz kosztów oświetlenia, przeto należy w rubryce 12-tej wpisać w przedziałce (1) kwotę przypadającą do potrącenia tytułem podatku gminnego, a zatem 5% od zeznanego dochodu za odnośne mieszkanie, a w przedziałce (2) kwotę przypadającą do potrącenia, tytułem podatku wodociągowego, a zatem 4% od zeznanego dochodu za odnośne mieszkanie. Natomiast ze wzglęku na trudność rozdzielenia poszczególnych kwot za koszta oświetlenia przypadające na pojedyncze pomieszkania, wskazanem jest koszta te łącznie w rubryce 13-tej na końcu (potrącić) uwidocznić.

Również inne potrącenia, jak np. za oświetlenie domu, na amortyzacye chodników, stór itp., o ile się potrąceń takich żąda, należy ryczałtową kwotę od czynszu brutto potrącić.

Mieszkanie właściciela, administratora lub stróża podać według przeciętnych cen najmu w danej dzielnicy praktykowanych. W rubryce 10-tej we fasyi stwierdzić ma lokator swoim podpisem prawdziwość zeznania, wpisując kwotę płaconego czynszu słowami. Jeżeli się lokator wyprowadził i podpisu tego uzyskać nie można, należy to uwidocznić. Wobec wygórowanej wysokości podatków, pierwszorzędnej doniosłości jest dążenie do tego, aby ogólna kwota czynszów, stanowiąca podstawę do wymiaru podatku jak najniżej wypadła. Cel ten może być osiągnięty, jeżeli właściciele domów starać się będą o jak najdokładniejsze wyszczególnienie we fasyi tych kwot jako części czynszu, które jak się rzekło nie podlegają według ustawy opodatkowaniu, a przytem dopilnują, aby potrącenia c. k. Administracya podatków należycie uwzględniła.

„Potrącenia".

W szczególności nie podlegają podatkowi domowo-czynszowemu, względnie pięcioprocentowemu:

1. Ta część czynszu najmu, która za użytek ogrodu wypada, lecz tylko wtedy, jeżeli z ogrodu wymierzony jest osobny podatek gruntowy. Nie przysłuża zatem ulga za użytek ogródka powstałego z placu budowlanego, lub podwórza, bo te stanowią integralną część realności budowlanej.

2. Następnie należy się potrącenie z czynszu, jeżeli budynek lub pomieszkanie wynajmuje się z urządzeniem ruchomem, jako to: z meblami, pościelą, bielizną, obsługą, inwentarzem sklepowym, z wieszadłami na bieliznę, urządzeniem pralni, z maglem, sznurami do zawieszania bielizny, dywanami na schodach, kadziami na deszczówkę, lampami gazowemi i elektrycznemi, z podstawkami przed piece, storami, ewentualnie także z inwentarzem przemysłowym, z koncesyą i t. p. Potrąceniu ulegać winna wartość roczna użytkowania tych ruchomości, nie powinna jednak, w myśl rozporządzenia ministeryalnego z dnia 9. sierpnia 1850 r., przekraczać 1/3 części ogólnej kwoty czynszu. To samo rozporządzenie ma zastosowanie do użytkowania ogrodu. Wszystko natomiast co jest wymurowane, wbite i stale przymocowane, naprzykład półki lub szafki w murze, uważa ustawa za przynależności domu, czyli należne do mieszkania, dlatego też władza skarbowa nie uwzględnia potrąceń za używanie przez lokatorów urządzeń gazowych i wodociągowych, studni, a nawet łazienek, z wyjątkiem chyba wanien luźnie stojących.

3. Dalej podlegają potrąceniu z czynszu: Koszta oświetlenia sieni, klatki schodowej i dziedzińca, jakoteż oświetlenia mieszkań, jeżeli je właściciel lokatorom dostarcza, przyczem wskazanem jest wymienienie płomieni, a przy oświetleniu gazem albo załączenie rachunków gazowni miejskiej, lub policzenie za każdy płomień gazowy po 31 K 50 h, a za każdy płomień naftowy po 26 K 25 h rocznie, w myśl rozporządzenia ministerstwa skarbu z dnia 18. listopada 1885 r. L. 11.667 i z dnia 4. lutego 1856 r. L. 3.099.

Koszta oświetlenia elektrycznego można potrącić według wysokości rachunków zapłaconych rocznie w elektrowni miejskiej, można jednak dla uproszczenia potrącić także za jedną lampę elektryczną, kwotę około 40 K rocznie.

Nadto można potrącać wydatki na szkiełka, siatki auerowskie, lampki (żarówki) elektryczne i stopki w wysokości 5 K rocznie.

4. Koszta centralnego ogrzewania domu.

5. Koszta ponoszone przez właścicieli za pilnowanie sklepów (straż nocna), koszta utrzymania wind (wyciągów), domowych telefonów i telegrafów itp.

6. Podatki gminne, które nie obciążają właściciela realności, lecz lokatora i które właściciel jedynie w zastępstwie lokatora opłaca. Do tej kategoryi należą w mieście Krakowie: *a)* podatek gminny czynszowy

5%, w myśl § 60. statutu m. Krakowa, obowiązującego od dnia 20. grudnia 1901 r.; *b)* podatek gminny 4%, za używanie wody z wodociągu miejskiego w myśl § 9. z dnia 12. sierpnia 1899 r. Zamieścić należy we fasyi kwoty owych podatków miejskich, jakie były płacone w latach 1913 i 1914, a których wysokość znajduje się w książeczce płatniczej Magistratu miasta Krakowa; *c)* opłatę (za spotrzebowanie wody ponad dozwoloną ilość) według wodomierza; *d)* opłatę czynszu rocznego za używanie założonego przez Gminę wodomierza.

Nie można natomiast potrącać z czynszu żadnych innych podatków lub dodatków do podatków, ciążących na właścicielu realności czynszowej i z tego też powodu nie można potrącać opłat konkurencyjnych do kościołów.

Nie można również strącać ani opłat za ubezpieczenie ogniowe nieruchomości, ani wydatków na administratora lub stróża, czyszczenia kominów, wywóz nieczystości i dołu kloacznego, wywóz popiołu i śmieci, za udzielenie lokatorowi klucza od bramy, ani wogóle żadnych innych kosztów utrzymania realności w dobrym stanie, gdyż są to świadczenia, do których właściciel realności obowiązany jest z mocy przepisu § 1.096 ustawy cywilnej, a na które to koszta konserwacyi i utrzymania przeznacza ustawa stałą kwotę, która obecnie wskutek zniżki dla Krakowa w myśl usrawy z dnia 10. sierpnia 1905 r. Nr. 133. Dz. pr. p., wynosić będzie roku w 1916 25%, w roku 1916 zaś 26%. Ponieważ równocześnie i stopę podatku zniżono, przeto stopa procentowa w roku 1915 wynosić będzie 22%, a w roku 1916 21½%. Wreszcie winien właściciel sam lub też pełnomocnik, którego pełnomocnictwo przedłożyć należy, fasyę własnoręcznie podpisać. Jeżeli zdaniem c. k. Administracyi podatków czynsze za nisko zostały podane, to władza ta powinna kontrybuenta wezwać i starać się go nakłonić w sposób łagodny do dobrowolnego przyjęcia odpowiedniego podwyższenia, podając do wiadomości kontrybuentowi, które czynsze, a względnie z których mieszkań lub lokali i dlaczego podwyższenie ma nastąpić, jak również na żądanie strony wyjaśnić, czy i o ile uwzględnione zostaną powyżej pod 1 do 5 wymienione potrącenia.

Przepisów tych przestrzegała ostatnimi czasy c. k. Administracya podatków. O ileby jednak strona na przedstawione podwyższenia zgodzić się nie mogła, winno nastąpić na miejscu przez komisyę oszacowanie czynszu z przybraniem mężów zaufania. Celem uniknięcia nieporozumienia, przestrzega się strony, oraz mężów zaufania, aby protokołów nie podpisywały przed spisaniem, oraz dokładnem zrozumieniem i przeczytaniem tychże. Towarzystwo nasze, o ile na zamianowanie mężów zaufania ma wpływ, poucza ich o obowiązkach, ponieważ jednak bywają także wzywani obywatele, którzy nie są zamianowani przez władze, na nasze przedstawienie, przeto zwracamy uwagę stron na okoliczność, iż przy szacunku czynszów przez takich znawców dokonanego, władza skarbowa nie ma obowiązku uwzględnienia potrąceń powyżej pod 1 do 5 wymienionych. Strony winny zatem przy komisyi na tę okoliczność zwrócić uwagę pp. znawców i domagać się od nich, aby oszacowali czynsze tak, jak ustawa każe, to jest według zwykłej wartości, jaka wypada po potrąceniu części czynszu podatkowi nie podlegającej. Mamy uzasadnioną nadzieję, że władza skarbowa w myśl nowych tendencyi ustawowych, ustalać będzie czynsza w cyfrach przez mężów zaufania podanych, gdyby jednak inaczej postąpiono, radzimy o takich wypadkach zawiadomić nasze Towarzystwo i we właściwym czasie wnieść należycie uzasadniony rekurs.

Przy zmianach wysokości czynszów (zniżenia lub podwyższenia) zważać, w jakim czasie miały miejsce, a mianowicie czy przed lub po podaniu fasyi:

a) Jeżeli miały miejsce przed zeznaniem fasyi, to będą tak jak we fasyi uwidocznione, wskazanem jednak jest w kolumnie „Uwaga" wyjaśnić zmiany, względnie podać czas, kiedy nastąpiły.

b) Jeżeli zmiany nastąpiły po wniesieniu fasyi, ale przed 31. grudnia, to należy o takowych w przeciągu dni 14 zawiadomić c. k. Administracyę podatków osobnem podaniem wolnem od stempla, przez odnośnego lokatora i właściciela lub administratora domu podpisanem, aby okoliczność ta przy wymierzaniu podatku została uwzględnioną.

c) Zmiany zaszłe po 31. grudnia nie mają wpływu na wymiar podatku (na lata 1915 i 1916) i nie ma obowiązku o zmianach tych zawiadamiać władzy.

Przy domach nowych, przebudowach lub dobudowach, należy dodatkowe fasye w przeciągu dni 14 od chwili wynajęcia względnie użytkowania, pod rygorem ukarania za zatajenie czynszu, przedłożyć władzy.

Pod tym samym rygorem należy zawiadomić c. k. Administracyę podatków o ponownem użytkowaniu (wynajęciu) mieszkania, zgłoszonego jako próżnostojące, podaniem wolnem od stempla przez lokatora i właściciela lub administratora realności podpisanem. *Za spóźnione doniesienie, może władza, o ile właściciel doniesienie z własnej woli uczynił, nałożyć grzywnę.

W końcu podajemy jeszcze kilka ważnych uwag, dotyczących fasyi domowo-czynszowych.

Jeżeli termin do wniesienia fasyi minął, to celem przedłożenia fasyi czynszowych doręcza się właścicielowi lub upoważnionemu do tego administratorowi względnie pełnomocnikowi „ponaglenie" z wezwaniem przedłożenia fasyi do dni 3-ch, z tym dodatkiem, że jeśli fasya nie będzie przedłożoną w powyższym terminie, ma się zapłacić grzywnę w kwocie 20 K., a po upływie dalszych dni 8, czyli przy zwłoce dni 11 po doręczeniu ponaglenia, będzie fasya sporządzona przez delegata c. k. Administracyi podatków na koszt osoby obowiązanej do przedłożenia fasyi. (Wynagrodzenie delegata wynosi dziennie 6 K.). W szczególnych wypadkach, zwłaszcza gdy chodzi o budynki wielkie, może c. k. Administracya podatków przedłużyć termin do wniesienia fasyi, jednak nie ponad 4 tygodnie. (§ 31 ustawy z dnia 26. czerwca 1820, rozp. cesarskie z 1 sierpnia 1858 Nr. 115 Dz. p. p.).

Przeciw ponagleniu niedopuszczalny jest środek prawny; przeciw nałożeniu kary można wnieść rekurs w przeciągu dni 8, licząc od dnia następującego po dniu doręczenia.

Jeżeli właściciel własne lub bezpłatnego użytkowania oddane mieszkanie w porównaniu do innych wynajętych mieszkań za nisko fasyonuje, nie można tego uważać za zatajenie czynszu i nakładać na właściciela karę, lecz należy go wezwać celem ugodowego sprostowania, a w razie nie dojścia porozumienia do skutku, należy wartość czynszową mieszkania z urzędu ustalić. To samo dotyczy mieszkań próżnych, jak również w razie wątpliwości zachodzących co do należytego

*) Druki odnośne są do nabycia w Biurze Tow. po 4 hal.

rozdziału czynszu w całości rzetelnie podanego na przedmioty nie podległe podatkowi czynszowemu np. przy pomieszkaniach wynajętych z ogrodami, urządzeniami domowemi, z prawami przemysłowemi itp.

Nie należy zeznawać w fasyi domowo czynszowej, przepadłych z powodu nie wprowadzenia się lokatora, zadatków jak również odszkodowania zapłacone właścicielowi przez lokatora, że dłuższe próżnostanie spowodowane przez wynajęcie mieszkania od późniejszego terminu niż jest próżne, odszkodowania zapłacone właścicielowi są przedwczesne rozwiązanie kontraktu najmu, jak również koszta przywrócenia pomieszkania do dawnego stanu, tudzież za pierwsze odczyszczenie tegoż. Ryczałtowe wynagrodzenia za nadzwyczajne zużycie przedmiotu najmu, które najemca płaci gospodarzowi, nie pozostają w żadnym związku z czynszem najmu, nie stanowią dochodu z przedmiotu najmu, nie potrzeba ich zatem we fasyi zeznawać.

Udowodnione pomyłki przy sprawdzaniu fasyi czynszowych nie uzasadniają zatajenia czynszowego, natomiast nie znajomość istniejących przepisów nie usprawiedliwia.

Niezeznanie czynszu za mieszkanie przez właściciela wynajęte, stanowi zatajenie czynszu. Jako grzywnę (karę) za udowodnione zatajenie czynszowe należy zapłacić: *a)* zatajony czynsz po odciągnięciu ustawowych potrąceń na utrzymanie i amortyzacyę budynku, o ile ten czynsz wpada w pięciolecie. (K a r a c z y n s z o w a), *b)* odpowiadający temu czynszowi podatek pojedynczy (k a r a p o d a t k o w a). Oprócz tego należy zapłacić zawsze *c)* przypadający podatek, za czas przez który zatajenie czynszowe trwało, ponieważ zadawnienie karygodności zatajenia czynszowego nie ma zastosowania do obowiązku podatkowego (dodatkowy podatek).

Karygodność zatajenia czynszowego jest ograniczoną terminem zadawnienia pięcioletnim, nie ma to jednak zastosowania do dodatkowych podatków od zatajonego czynszu. Ten okres pięcioletni liczy się wstecz od terminu pierwszego wezwania obwinionego do urzędowego przesłuchania.

W wypadkach, w których najem pomieszkania następuje regularnie tylko w pewnych częściach roku np. w zakładach kąpielowych, uważa się jako czynsz roczny najmu tych mieszkań ten czynsz sezonowy; za to za czas próżnostania poza sezonem nie należy się już odpisanie podatku. Jeżeli najem mieszkania trwa także poza sezonem, to czynsz odnośny ma być dodatkowo zeznanym i opodatkowanym.

Zaniedbanie terminu 14-dniowego zawiadomienia c. k. Administracyi podatków o próżnostaniu*) mieszkania, ma ten skutek, że władza podatkowa I. Instancyi (c. k. Administracya podatków) uwzględnia zawiadomienie wpływające po 14 dniach dopiero od dnia wniesienia, zaczem za czas wcześniejszy, nawet w wypadku stwierdzonego próżnostania, podatek odpisanym nie będzie. Analogiczne postępowanie ma miejsce także wrazie zburzenia (zdemolowania) przedmiotu podlegającego podatkowi domowemu.

Od budynków, które w całości lub częściowo wolne są z tytułu nowej budowy, przebudowy, przybudowy, dobudowy i nadbudowy od podatku domowo-czynszowego, opłaca się 5% od czystego przychodu z tych budynków, podczas lat, tak zwanego okresu czasowej swobody podatkowej. Jako czysty przychód uważać należy tę kwotę wypośrodkowaną w myśl przepisów o podatku domowo-czynszowym, która pozostaje z brutto czynszu po odciągnięciu ustawowych procentów na utrzymanie i amortyzacyę budynków.

Nowelą do ustawy o podatkach osobistych z dnia 23 stycznia 1914 Nr. 13. Dz. p. p. przyznano odnośnie do powszechnego podatku zarobkowego, podatku rentowego, podatku dochodowego, podatku pensyjnego, taksy wojskowej i podatku domowego, ulgi amnestyjne, to znaczy, że ustaje wszelka odpowiedzialność za popełnienie przedtem świadomie zatajenia i fałszywe zeznanie. Także ci, przeciwko którym w chwili ogłoszenia noweli toczą się dochodzenia karno-sądowe, korzystać mogą z ulg amnestyjnych, tracą jednak te ulgi o ile w przyszłości popełnią nowe wykroczenia. Kto zatem obecnie złoży deklaracyę podatkowe wcześnie zgodnie z prawdą, nie potrzebuje się obawiać żadnych kar, ani nieprzyjemności, za winy lat poprzednich.

Wreszcie zwracamy uwagę, że w myśl ustawy z dnia 21. września 1905 r. Nr. 149 Dz. pr. p. s t r o n o m d o z w o l o n y j e s t w g l ą d w a k t a. Przepis ten ma wielką doniosłość, bo kontrybuent ma możność dowiedzenia się, które mieszkania (kolale) doznały przy sprostowaniu podwyższenia, czego niestety dawniej sprawdzić nie było można. Pomimo, że w myśl ustaw podwyżka każdego z czynszów najmu z osobna (a nie łącznie wszystkich czynszów) winna być przy wezwaniu płatniczem uwidoczniona, radzimy z tego przepisu w razie konieczności rekursowania, odpowiedni zrobić użytek. Prosimy wreszcie o doniesienie nam o spóźnieniach w załatwieniu spraw a zwłaszcza rekursów. W s z e l k i c h o b j a ś n i e ń i p o r a d y p r a w n e j w s p r a w a c h p o d a t k o w y c h udziela się członkom Towarzystwa przy ulicy Karmelickiej L. 15, c o d z i e n n i e o d g o d z i n y 4 do 5 p o p o ł u d n i u, z wyjątkiem niedziel i świąt.

*) Druki odnośne są do nabycia w biurze Tow. po 4 hal.

DZIAŁ INFORMACYJNY.

I.

Druki.

Dla członków są do nabycia w biurze Towarzystwa katolickich właścicieli realności (ul. Karmelicka L. 15, parter) w godzinach urzędowych codziennie od 9—12 przed południem i od 3 do 6 po południu, w niedziele od 9 do 11, **następujące formularze:**

Druk Nr. 1/2. Formularze warunków (umów) najmu wraz z regulaminem porządku domowego, 12 h.
„ Nr. 3. Doniesienie o próżnostaniu mieszkań 4 h.
Druk Nr. 4. Doniesienie o wynajęciu mieszkań, po 4 h.
„ Nr. 5. Karty na ogłoszenia na bramach mieszkań do wynajęcia, 10 h.

Broszurka: O projekcie miejskiej opłaty od przyrostu wartości gruntów w Krakowie (Dra Alfreda Szołayskiego). Wydanie Towarzystwa katolickich właścicieli realności. Do nabycia w Biurze Towarzystwa, Karmelicka 15, parter, po cenie 50 hal.

II.

Porada prawna.

Wszelkich informacyi w sprawach dotyczących właścicieli realności, oraz **porady prawnej** w sprawach skarbowych, podatkowych i stosunków najmu dotyczących, udzielają członkom Towarzystwa katolickich właścicieli realności: prezes Dr. Mussil Karmelicka 15·

od godz. 4—5 po południu, — sekretarz Dr. Szołayski od godz. 3—4 po południu, Jagiellońska 11, II. p., codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt.

III.

„Fasye“.

Zwracamy uwagę, że na żądanie załatwia się dla Szanownych członków przez cały rok wszelkie sprawy podatkowe jak:

1) Fachowe na przepisach ustaw oparte sporządzanie przez cały rok wszystkich fasyi, a mianowicie do podatku dochodowego, do podatku rentowego, powszechnego podatku zarobkowego, podatku domowo-czynszowego oraz listy główne i szczegółowe.
2) Przestrzeganie i utrzymywanie ewidencyi terminów przedkładania fasyi.
3) Wnoszenie wszelkich fasyi, list głównych i szczegółowych i pism do c. k. Administracyi podatków w terminach ustawą przepisanych.
4) Interwencya w zastępstwie stron w c. k. Administracyi podatków w sprawach podatkowych (przy załatwianiu i wyjaśnianiu usterek do fasyi do podatku dochodowego, wykazywaniu potrąceń, przy sprostowaniu przez Władzę dochodu zeznanego z domu, przy fasyi do podatku domowo-czynszowego i t. d.).
5) Sporządzanie odwołań i rekursów od niesprawiedliwych wymiarów podatków do wyższych Instancyi.

W ten sposób strona unika obowiązku i konieczności prowadzenia ewindencyi i myślenia przez cały rok o różnych terminach, unika nakładania grzywien za nieprzedłożenia fasyi w przepisanych terminach, (grzywny te od K 20 i wyżej w zasadzie Władza nie odpisuje), unika konieczności osobistej interwencyi w c. k. Administracyi podatków.

Należyte, na przepisach ustaw oparte układanie fasyi i sporządzanie odwołań rekursów, jakoteż przestrzeganie terminów, jest bardzo ważne. Nieprzedkładanie fasyi w terminach ustawą przepisanych, pociąga za sobą utratę prawa wnoszenia środków prawnych (odwołań, rekursów), dlatego też w przeważnej części odwołania i rekursy nie odnoszą skutku, gdyż Władza takowe ze względów formalnych odrzuca, nie wchodząc w merytoryczne ich załatwienie.

IV.

Stopa podatku domowo-czynszowego w r. 1915 wynosi 22%, zaś potrącenia tytułem kosztów konserwacyi i umorzenia 25%.

V.

Tabelka terminów płatności podatków.

Termin do zapłacenia każdego podatku wynosi 14 dni. Termina zapadłości są dla podatku domowo-czynszowego i powszechnego podatku zarobkowego 1 stycznia, 1 kwietnia, 1 lipca i 1 października każdego roku, dla podatku dochodowego i rentowego 1 czerwca i grudnia każdego roku.

VI.

Czarna księga.

Przypominamy Szanownym Członkom, że w biurze Towarzystwa katol. właśc. realn. znajduje się **„Czarna księga“** z wykazem nie zasługujących na zalecanie lokatorów i dozorców domów.

Wskazanem-by było, aby Szanowni Członkowie, będąc często narażeni na różne szykany, z wykazu tego korzystali i wpisywali lub pisemnie zgłaszali do „Czarnej księgi“ uwagi i żale na lokatorów niepłacących czynsz lub z innych powodów nie odpowiednio się zachowujących, jak również uwagi o dozorcach domów.

Właściciele realności **winni stanowczo** we własnym interesie przed wynajęciem mieszkania zasięgać w biurze Towarzystwa informacyi o lokatorze.

ROZMAITOŚCI.

I.

Wydział Towarzystwa uprzejmie prosi Szan. Członków, którzy wskutek sprzedaży swych realności, zgłaszają wystąpienia z Towarzystwa, aby zechcieli **nakłaniać** nowonabywców do zapisywania się na członków. Leży to nawet w interesie Szan. Członków, którzy wśród roku realności sprzedają, gdyż o ile nowonabywca nie wstąpi jako członek, w takim razie dawny obowiązany jest wkładkę do końca roku zapłacić.

II.

W myśl § 5 Statutu

Członek, który wkładkę roczną K 8 zapłacił, ma prawo:

1) **do bezpłatnego ogłaszania** mieszkań jakie członkowie mają do wynajęcia w swych realnościach;

2) do wstępu na posiedzenia, Walnego Zgromadzenia, wiece i t. p.;

3) **do bezpłatnego informowania się** w kancelaryi Towarzystwa przy ulicy Karmelickiej L. 15, parter, we wszelkich sprawach, dotyczących spraw właścicieli realności, zgłaszania się względem administratorów i dozorców domów i informowania się co do kwalifikacyi tychże, zasięganie bezpłatnej porady prawnej we wszystkich sprawach skarbowych, podatkowych i stosunku najmu dotyczących;

4) nadto otrzymuje członek bezpłatnie pismo „Krakowianin“, w którym podaje się do wiadomości wszelkie sprawy i praktyczne wskazówki, dotyczące właścicieli realności;

5) jakoteż wszelkie inne pisma dla członków przez Towarzystwo wydawane;

6) w końcu ma prawo korzystania z założonego przez Towarzystwo **Biura administracyi realności.**

III.

Każdy członek, któryby „Krakowianina“ nie dostał, zechce się zgłosić do biura Towarzystwa (ul. Karmelicka L. 5, parter).

Reklamacye będą tylko do 14 dni uwzględniane. Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Celem umożliwienia skutecznego doręczania „Krakowianina“ upraszamy o bezzwłoczne zawiadamianie ustne lub korespondentką w razie zmiany mieszkania.

IV.

Po myśli § 7 statutu członek wystąpić może z Towarzystwa z końcem roku i powinien przynajmniej na

15 dni przed końcem roku o wystąpieniu swem zawiadomić pisemnie Prezydyum.

Zaniedbanie tego terminu pociąga za sobą obowiązek uiszczenia wkładhi na rok następny.

V.

Biuro administracyjne realności

przy Towarzystwie katol. właścicieli realności w Krakowie ul. Karmelicka 15, parter, przyjmuje pod bardzo przystępnymi warunkami **całkowite administracye realności** oraz **częściowe** (załatwianie spraw podatkowych, fasyi, interwencye u władz, sprawy najmu, wypowiedzeń itd.) dając Sz. właścicielom gwarancyę należytego załatwiania tych agend, oraz zapewniając należyte fachowe, na przepisach ustaw oparte załatwianie wszelkich w zakres administracyi wchodzących czynności.

PROTOKÓŁ

z posiedzenia Wydziału Towarzystwa katolickich właścicieli realności w Krakowie z dnia 19-go marca 1915 r.

Porządek dzienny.

1. Sprawy bieżące.
2. Odczytanie protokółu z ostatniego posiedzenia.
3. Ukonstytuowanie się wydziału.
4. Wnioski członków.

Obecni:

Przewodniczący: Dr. Mussil. Sekretarz: Dr. Szołayski. pp.: Drobniak, Jaskowiec, Dr. Korczyński, X. Dr. Korzonkiewicz, Klimczyk, Dr. Mączka, Masłowski, Solski, Tchórzewski, Werber.

P. inżynier Drobniak przedstawiając usilne zabiegi dotychczasowego prezesa Dra Mussila, o rozwój Towarzystwa proponnje go na prezesa Towarzystwa. Prezesem wybrany jednogłośnie adwokat Dr. Franciszek Mussil. Prezes dziękuje za wybór.

Przystąpiono do wyboru dwóch wiceprezesów.

Prof. X. Dr. Korzonkiewicz wybrany jednogłośnie, zaś po 6 głosów padło na p. inż. Drobniaka i na radcę Porębskiego. Wobec równości głosów uchwalono wybór rozstrzygnąć losem, który wyciągnięty ręką najstarszego wiekiem członka p. Dra Mączkę rozstrzyga sprawę na rzecz p. inż. Drobniaka.

Wybrani wiceprezesami X. prof. Dr. Korzonkiewicz i p. inż. Drobniak dziękują za wybór.

Sekretarzami Towarzystwa wybrano jednogłośnie Dra Szołayskiego i em. radcę c. k. kolei państwowej Masłowskiego, zaś skarbnikiem p. Hoffmana.

Po ukonstytuowaniu się w ten sposób wydziału zabiera głos starszy radca p. Werber i wnosi by prezydyum Towarzystwa interweniowało w prezydyum Administracyi podatków, aby wnoszone przez właścicieli podania o odpisy z powodu próżnostania załatwiano na podstawie aktów, jakie w tym celu Administracya podatków ma pod ręką, t. j. na podstawie wniesionej fasyi na lata 1915/1916, jeśli ją właściciel wniósł; lub też na podstawie dotychczasowej fasyi na lata 1913/1914, jeśli nowej fasyi właściciel nie zdołał jeszcze wnieść.

Po dyskusyi, w której brali udział wszyscy obecni uchwalono wniosek p. prezesa.

W końcu korzystając z uprzejmości p. marszałka Dra Skrzyńskiego, który oddał salę Rady Powiatowej do użytku Towarzystwa raz w miesiącu, uchwalono urządzać w tejże sali co miesiąc pogadanki w sprawach obchodzących żywo ogół właścicieli.

Na tem posiedzenie o g. 8-ej wieczór zamknięto.

Sekretarz: *Dr. Alfred Szołayski*

Prezes: *Dr. Franciszek Mussil*

Nowi członkowie.

705. Pareńska Eziza zgłosił prezes Dr. Mussil
706. Kopaczyński Franciszek „ p. Seip
707. Redyk Wiktor „ prezes Dr. Mussil
708. Dr. Brzeziński Józef zgłosił X. Dr. Korzonkiewicz
709. Wilczyńska Zofia zgłosil prezes Dr. Mussil
800. Adamowicz Tekla „ „ „ „
801. Trąbka Antoni „ „ „ „
802. Targowski Bolesław „ „ „ „
803. Ostrzeszewicz Marya „ „ „ „
804. Głębocki Eugeniusz „ „ „ „
805. Dębski Jan „ „ „ „
806. Zgrom. OO. Karmelitów na Piasku „ „ „ „
807. Szklarska Helena „ Dr. Szoałyski
808. Długoszewski Stanisław „ prezes Dr. Mussil
809. Stow. „dom Rodzinny“ „ „ „ „
810. Kucharski Kazimierz „ „ „ „
811. Dr. Tomasik Leon „ p. Klimczyk
812. Wojtych Felicyan „ Dr. Szołayski
813. Bartynowski Stanisław „ prezes Dr. Mussil
814. Mikuciński Gustaw „ „ „ „
815. Kurnik Józef „ „ „ „
816. Cieplik Józef „ „ „ „
817. Łapicki Mikełaj „ „ „ „
818. Włudarska i Cybulska „ „ „ „
819. Skrochowski Kazimierz „ „ „ „
820. Niemirycz Józef „ „ „ „
821. Pawlikowska Wanda „ „ „ „
822. Jasińska Marya „ „ „ „
823. Swolkień Zygmunt „ „ „ „
824. Dr. Pagaczewski Julian „ „ „ „
825. Machowa Fryderyka „ „ „ „
826. Goeblowa Paulina „ „ „ „
827. Tarnawiecki Włodzimierz „ „ „ „

W dalszym ciągu oddali swe realności w administracyę całkowitą:

1. Prebenda rzymsko-katolickiego kościoła św. Wojciecha.
2. Jnżynier Edward Uderski.

Zaś w częściową administracyę t. j. załatwienie tylko spraw podatkowych:

3. P. Aleksander Merket.

Natomiast nie korzystają z częściowej administracyi t. j. załatwienie spraw podatkowych od 1-go stycznia 1915 r.:

a) Dr. Karol Krzetuski i
b) Br. Schwanitz-Szwantowski.

Złożona na książeczkę Kasy Oszczędnosi jako fundusz wydawniczy Towarzystwa katolickich właścicieli realności kwota zebrana za rekursa wnoszone przeciw nakładaniu na właścicieli realności kosztów budowy linii tramwajowych wynosi kwotę 548 K 64 h.

Skład Komisyi redakcyjnej „Krakowianina“: X. Prof. Dr. Jan Korzonkiewicz, Dr Franciszek Mussil, radca Alojzy Niemetz, Dr. Józef Steinberg, Dr. Alfred Szołayski, inż. Stanisław Gabryel Żeleński.

Nadesłane.

Kasa oszczędności i kredytu Związków katolickich właścicieli realności, Stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką w Krakowie, Zwierzyniec-Półwsie, Lelewela 14.

Wszystkie zawody jak: urzędnicy wszelkich stopni, notaryusze, adwokaci, kupcy, przemysłowcy, robotnicy, stróże i służący zorganizowały się w osobne związki i stowarzyszenia i drogą silnych organizacyi stworzyły sobie byt lepszy i znośniejszy; nawet rolnicy przez związki bronią się skutecznie od wyzysków różnych pośredników, podnoszą wartość swoich produktów, ciągną zyski.

Tylko właściciele realności zwłaszcza w miastach nie mieli dotąd silnych i zdrowych organizacyi i wskutek tego, z braku wspólnej obrony, obciążeni zostali nadmiernymi podatkami i różnemi siłę ich finansowej możności przechodzącemi opłatami na inwestycye miasta itp.

Dopiero w ostatnich czasach, zagrożeni ruiną finansową, łączą się w związki katolickie po miastach w całym kraju do wspólnej obrony.

Z łona takich związków powstała nowa instytucya finansowa pod nazwą: **Kasa oszczędności katolickich właścicieli realności,** Stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką w Krakowie, Dz. XII. (Półwsie Zwierzynieckie), ulica Lelewela L. 14, a to w celu popierania spraw i interesów finansowych katolickiej ludności i bronienia jej pod naporem lichwy i wyzysku, wrogiego nam kredytu obcego.

Kasa ta oparta na silnych i zdrowych podstawach, bo na stale osiadłych właścicielach gruntów i domów rozwija się bardzo pomyślnie.

Bardzo skromne wydatki administracyjne umożliwiają udzielanie kredytu pod najkorzystniejszymi warunkami, mimo ciągle trwającego przesilenia kredytowego. Wkładki zaś na oszczędność począwszy od jednej korony przyjmuje kasa na oprocentowanie po 5% i $5\frac{1}{2}\%$ oraz opłaca podatek rentowy $1\frac{1}{2}\%$ z własnych funduszów.

Kasa udziela kredytu budowlanego i wekslowego właścicielom realności, przemysłowcom i sferom umysłowo pracującym, o ile przystąpią na członków Stowarzyszenia i złożą odpowiedni udział.

Kasa ta powstała w celu obrony ludności katolickiej miejskiej i wiejskiej przed lichwą w tem przeświadczeniu, że połączenie drobnych sił stworzy wielką potęgę ku ogólnemu dobru i pożytkowi. Pamiętajmy więc, że siła nasza leży w silnej solidarności, która stworzyła cuda u innych narodów, dlatego też zapraszamy ludzi dobrej woli do przystąpienia na członków Stowarzyszenia.

Wobec zalewu naszej ojczyzny przez obcy, szkodliwy nam kapitał, wzywamy do ścisłej oszczędności począwszy od dziecka do najstarszego wiekiem. Niech ani jeden grosz nie idzie do obcych, wrogich nam banków, które naszych kapitałów używają dla swoich celów i na nich się bogacą, lecz każdy grosz składajmy w naszych pewnych i bezpiecznych kasach katolickich, bo duch oszczędnościowy jest podstawą dobrobytu, a w życiu ogółu stanowi źródło narodowej siły i mocy.

Z tem też hasłem zwracamy się z gorącą prośbą do osób, którym leży na sercu dobro jednostek, całego narodu i drogiej naszej Ojczyzny o poparcie.

Dyrekcya.

Wydawca i redaktor odpowiedzialny: **Dr. Franciszek Mussil.** — Nakładem Towarzystwa właścicieli realności w Krakowie.
Czcionkami Drukarni Związkowej w Krakowie (ul. Mikołajska L. 13), pod zarządem A. Szyjewskiego.